

Kiertotalouden investointi- ja kehittämishankkeisiin myönnettävän avustuksen hakuohjeet

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää kiertotalouden investointi- ja kehittämishankkeisiin tarkoitettua avustusta vuosina 2018 – 2020. Investointi- ja kehittämisavustus on tarkoitettu uusiin tulevaisuuden kiertotalousratkaisuihin kansainvälisen edelläkävijyyden ja kansallisen kiertotalouden tiekartan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tuen tarkoituksena on edistää yritysten ja muiden toimijoiden systeemistä muutosta kohti kiertotaloutta.

Avustus on tarkoitettu aineellisiin tai aineettomiin investointeihin, jotka sisältävät uusia kiertotalouden liiketoimintamalleja, uusia alustoja ja digitaalisia palveluita, toimintamalleja sekä tuote- ja palvelusuunnittelua, joka tukee tuotantoa tai käyttöä, korjaamista, huollettavuutta, päivittämistä, jakamista, vuokraamista tai muuta kiertotalouden kaupallista käyttöönottoa.

1. Sovellettavat säännökset ja määritelmät

- 1.1. Avustukseen sovelletaan valtionavustuslain (688/2001) sekä vähämerkityksellistä tukea (jatkossa de minimis –tukea) (komission asetus 1407/2013) koskevien Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan valtioneuvoston päätösten de minimis –tuen sääntöjä sekä tätä ohjetta. Kalatalouden alalla toimivien yritysten kohdalla sovelletaan komission asetusta (EU) N:o 717/2014 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla. Maatalouden alalla toimivien yritysten kohdalla sovelletaan komission asetusta (EU) N:o 1408/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla.
- 1.2. Valtionapuviranomainen on työ- ja elinkeinoministeriö.
- 1.3. Valtionavustus on aina harkinnanvarainen eikä kenelläkään ole subjektiivista oikeutta valtionavustukseen.

2. Valtionavustuksen tarkoitus ja tavoitteet

- 2.1. Valtionavustusta voidaan myöntää kiertotalouden innovaatioedellytysten turvaamiseksi kiertotalouden investointi- ja kehittämishankkeisiin.
- 2.2. Valtionavustusta voidaan myöntää
 - kiertotalouden uusien ratkaisujen ja prosessien tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian tai palvelumallien käyttöönottoon, laajennukseen tai pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin, jotka liittyvät uusiin tuotteisiin ja materiaaleihin, jätteiden sivuvirtojen käsittelyyn;
 - kiertotalouden tuotteistamiseen liittyvään uuteen teknologiaan, palveluun tai niiden ympäristö- ja kansantaloudellisiin vaikutuksiin;

- investointeihin, jotka sisältävät uusia kiertotalouden liiketoimintamalleja, uusia alustoja tai digitaalisia palveluja, toimintamalleja sekä tuote- ja palvelusuunnittelua, joka tukee tuotantoa tai käyttöä, korjaamista, huollettavuutta, päivittämistä, jakamista, vuokraamista taikka muuta kiertotalouden kaupallista käyttöönottoa
- selvityksiin ja investointeja tukeviin esiselvityksiin ja selvityksiin, jotka tähtäävät kiertotalouden eri toimijoiden investointitoiminnan edistämiseen.

2.3. Valtionavustuksen painottumisessa erilaisiin toimenpiteisiin, toimialoille ja yrityksille otetaan huomioon kulloinkin valtion talousarviossa esiintuodut painopistealueet ja talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet.

3. Valtionavustuksen hakijat / hallinnoijat

- 3.1. Avustusta voidaan myöntää Suomessa rekisteröidylle, taloudellista toimintaa harjoittavalle yhtiölle, muulle yhteisölle, yhdistykselle, osuuskunnalle, säätiölle tai itsenäiselle ammatinharjoittajalle.
- 3.2. Avustusta voidaan myöntää myös edellä mainitulle toimijalle silloin kun saaja on mukana hankintalain (1397/2016) 38 §:ssä tarkoitetussa innovaatiokumppanuushankkeessa.
- 3.3. Jos hankkeen toteuttamiseen osallistuu useampi kuin yksi avustuksen saaja, avustus voidaan myöntää ja maksaa avustuksen saajalle, joka on sitoutunut vastaamaan avustuksen käytöstä koko hankkeeseen ja toimii hankkeen koordinaattorina. Yhteishankkeeseen osallistuva yritys vahvistaa oman osallistumisensa yhteishankkeen hakijalle / hallinnoijalle kirjallisesti.
- 3.4. Jos avustus myönnetään koordinaattorille, sen on tehtävä valtionavustuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu sopimus hankkeen toteuttavien tahojen kanssa.
- 3.5. Yhteishankkeeseen avustusta hakevaa yritystä koskevat samat edellytykset ja määräykset kuin mitä jäljempänä kohdissa 4.1 ja 4.2. on todettu yhteishankkeisiin osallistuvasta yrityksestä. Avustuksen hakijan / hallinnoijan tulee olla riippumaton suhteessa muihin hankkeeseen osallistuviin yrityksiin.
- 3.6. Avustuksen hakija on päävastuussa hankkeen toteuttamisesta, minkä lisäksi hankkeeseen kohdistuva laskutus ja avustus kanavoituvat osallisille yrityksille avustuksen hakijan kautta.
- 3.7. Yhteishankkeessa yhtenä osallistujana mukana oleva yritys voi toimia avustuksen hakijana / hankkeen toteuttamisesta vastaavana hallinnoijana, mikäli hankkeen luonteen huomioiden yrityksellä voidaan katsoa olevan tähän riittävää osaamista sekä riittävät taloudelliset edellytykset.

4. Hankkeisiin osallistuvat yritykset

- 4.1. Avustusta voidaan myöntää Suomessa rekisteröidylle, taloudellista toimintaa harjoittavalle yhtiölle, muulle yhteisölle, yhdistykselle, osuuskunnalle, säätiölle tai itsenäiselle ammatinharjoittajalle.
- 4.2. Valtionavustuksen edellytyksenä on, että yritys on huolehtinut lakien ja muiden säädösten mukaisista velvoitteistaan. Yritykselle, joka poistetaan ennakonperintärekisteristä vero- tms. laiminlyöntien vuoksi, ei voida myöntää eikä valtionavustuksen tilitysvaiheessa maksa valtionavustusta. Valtionavustuksen saajien verojen ja lakisääteisten työeläke- ja muiden sosiaalivakuutusmaksujen tulee olla maksettuja. Valtionavustuksen saaja antaa itse näistä hallinnoijalle todistuksen.
- 4.3. Yhteishankkeisiin tulee osallistua aina vähintään kaksi yritystä. Yksinomaan saman konsernin yrityksistä koostuva hanke ei voi saada avustusta. Yhteishankkeisiin ei voi osallistua ulkomaisia yrityksiä.
- 4.4. Ahvenanmaalle rekisteröidyt yritykset eivät voi EU:n määräysten mukaan olla valtionavustuksen kohteena. Ahvenanmaan maakuntahallituksella on käytössään yritysten tukemiseen omia tukiohjelmiaan.

5. Valtionavustuksen piiriin kuuluvat toiminnot

Valtionavustusta voidaan käyttää kohdassa 2.2. määriteltyjen hankkeiden toteuttamisesta aiheutuviin kuluihin kuten:

- pilotointi- ja demonstraatiohankkeeseen, jolla tarkoitetaan uuden ratkaisun ja prosessin tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian tai palvelumallin käyttöönottoa, joka liittyy uusiutuotteeseen tai materiaaliin
- investointeihin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan
- kiertotalouden esiselvityksiin ja analyyseihin, muihin investointiin liittyviin selvityksiin uuden menetelmän tai palvelun kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi, ei kuitenkaan yksittäisen yrityksen tavanomaista liiketoiminnan perustamis-, laajennus-, kannattavuus-, kehitys-, suunnittelu-, markkinointi- ja testaus selvityksiin eikä muihin vastaaviin selvityksiin.

6. Valtionavustuksen suuruus ja määräytyminen

- 6.1. Myönnettävän avustuksen osuus hyväksyttävistä kustannuksista voi investointihankkeessa olla enintään 25 prosenttia ja muissa tuettavissa hankkeissa enintään 50 prosenttia.
- 6.2. Jos hankkeeseen osallistuu kolme tai useampi yritys kohdan 3.3. mukaiselle hankkeen koordinaattorille voidaan korvata kokonaan sille koordinaatiosta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Koordinaatiosta aiheutuneet korvattavat kustannukset voivat olla kuitenkin enintään 10 prosenttia tuettavan hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

- 6.3. Valtionavustus on de minimis -tukea. Yritys voi saada de minimis -tukea enintään 200.000 euroa kuluvan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Enimmäismäärää tarkastellaan konsernin tasolla. Summassa tulee huomioida kaikkien eri viranomaisten de minimis –tukena kyseisenä ajanjaksona myöntämä rahoitus.
- 6.4. Edellä mainittu euromäärä ja prosenttiosuus ovat valtionavustuksen enimmäismäärät, joista työ- ja elinkeinoministeriö voi poiketa alaspäin esim. määrärahatilanteesta, hankkeen laadusta tms. syystä johtuen.

7. Valtionavustuksen hakeminen

Valtionavustushakemus esitetään kirjallisena ministeriölle ministeriön verkkosivuilla olevan hakemusmallin: www.tem.fi/kiertotaloustuki mukaisena. Hakuaika alkaa 21.1.2019. Valtionavustusta voidaan hakea jatkuvasti, ilman erillistä hakuaikaa ottaen huomioon jaettavissa oleva määräraha. Hakemus liitteineen toimitetaan sähköisesti työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon: kirjaamo@tem.fi. Mikäli aineistossanne on salattavaa tietoa, voitte lähettää hakemuksenne kirjaamon turvapostiin kirjaamo@tem.fi.s.

- 7.1. Avustusta on haettava ennen hankkeen aloittamista. Investointihankkeeseen avustusta on haettava ennen käyttöomaisuuden hankkimista tai avustuksella rahoitettavan rakentamis-, muutos- tai parannustyön aloittamista. Työn aloittamiseksi katsotaan lopullisen ja sitovan investointipäätöksen tekeminen. Muissa hankkeissa hankkeen aloittamiseksi katsotaan sitovan tilauksen tekeminen.
- 7.2. Hakemuksessa tulee ilmoittaa hakijan / hallinnoijan seuraavat tiedot: nimi kaupparekisteriotteen mukaan, postiosoite, puhelin, pankkitilin numero (IBAN), yrityksen y-tunnus, yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot ml. sähköpostiosoite, pääyhtiö sekä sisar- ja tytäryhtiöt, liikevaihto, yritysmuoto, yrityksen perustamisvuosi, henkilökunnan määrä sekä tilastokeskuksen toimialaluokitus (TOL-2008). Hakemukseen on liitettävä hakijan / hallinnoijan viimeksi päättyneen tilikauden virallinen tilinpäätös tilintarkastuskertomuksineen, toimintakertomus, konsernin liikevaihtotiedot ja konsernin henkilöstön määrä sekä kaupparekisteriote sekä selvitys ennakkoperintärekisteriin merkitsemisestä, todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus osoitteessa: www.vero.fi/verovelkatodistus sekä todistus maksetuista työeläke- ja muista sosiaalivakuutusmaksuista.
- 7.3. Hakemukseen liitetään suunnitelma toteutettavasta hankkeesta kustannusarvioineen. Suunnitelmassa esitetään hankkeen tarkoitus ja tavoite, arvio hankeen kiertotaloudellisista vaikutuksista sekä muista merkityksellisistä innovaatio- ja ympäristö- sekä työllisyysvaikutuksista. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi avustuksen kannustavasta vaikutuksesta kiertotalouden edistämiseksi.
- 7.4. Investointihanketta koskevaan selvitykseen on lisäksi liitettävä kannattavuuslaskelma. Jos investointihanke sisältää uutta teknologiaa, suunnitelmassa on selvitettävä teknologian uutuusarvo ja riskit, hankkeen hyödyntämismahdollisuudet ja uuden teknologian aiheuttamat lisäkustannukset.

- 7.5. Jos hanke koskee uutta liiketoimintamallia tai palvelua, suunnitelmassa on selvitettävä mallin perusteet ja riskit sekä lisäkustannukset.
- 7.6. Mikäli hankkeeseen osallistuu useampi yritys, hakemuksen liitteenä olevasta suunnitelmasta on käytävä ilmi hankkeeseen osallistuvat yritykset sekä osallistuvista yrityksistä seuraavat tiedot: nimi kaupparekisteriotteen mukaan, postiosoite, puhelin, pankkitilin numero (IBAN), yrityksen y-tunnus, yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot ml. sähköpostiosoite, pääyhtiö sekä sisar- ja tytäryhtiöt, liikevaihto, yritysmuoto, yrityksen perustamisvuosi, henkilökunnan määrä sekä tilastokeskuksen toimialaluokitus (TOL-2008).

Kukin osallistuva yritys vastaa itse siitä että avustuskelpoisuuden edellytykset sen osalta täyttyvät (valtionavustuslaki 688/2001, 10§ sekä komission asetus 1407/2013 de minimis -tuesta). Avustuksen hakijan on kuitenkin syytä hankkeen toteuttamisesta vastaavana hallinnoijana varmistua mm. ennakkoperintärekisterimerkinnän voimassaolosta, verojen maksusta ja maksetuista työeläke- ja muista sosiaalivakuutusmaksuista jne. osoitteessa: www.vero.fi/verovelkatodistus.

Yhteishankkeeseen osallistuva yritys vahvistaa oman osallistumisensa yhteishankkeen hakijalle / hallinnoijalle kirjallisesti.

8. Valtionavustuksen myöntäminen

- 8.1. Ministeriö päättää valtionavustuksen myöntämisestä yrityksen esittämän hakemuksen ja sen liitteenä esitetyn kustannusarvion perusteella. Päätöksessä ministeriö vahvistaa myönnetyn valtionavustuksen enimmäismäärän ja mainitsee, millä osuudella valtio enintään osallistuu hakemuksessa esitettyihin valtionavusteisiin kustannuksiin. Päätöksessä mainitaan myös, miltä ajalta kustannukset hyväksytään valtionavustuksen piiriin. Päätöksessä todetaan myös ne hakemuksessa mainitut kustannukset, jotka jätetään valtionavustuksen ulkopuolelle.

9. Valtionavustuksen käytön valvonta

- 9.1. Valtionavustuksen käytöstä ja sen valvonnasta on säädetty valtionavustuslain 4. luvussa.
- 9.2. Valtionavustuksen väärinkäyttöön liittyvistä rikosoikeudellisista seuraamuksista on säädetty rikoslaissa.

10. Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä

- 10.1. Valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain 5. luvussa.

11. Muutoksenhaku

- 11.1. Valtionavustuslain 34 §:n mukaan ministeriön päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea siihen oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus osoitetaan valtionavustuksen myöntäjälle. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

12. Voimaantulo

Päätöksen mukaiset ehdot tulevat voimaan 14.2.2018 ja ne ovat voimassa toistaiseksi.